

Tres mites sobre les ajudes socials i les persones migrades

Marta Molina

Les ajudes públiques i les prestacions socials no es donen en funció de si una persona és immigrant o no, sinó pels ingressos que té qui ho demana o la seva família. Però així i tot, avui en dia encara corren tòpics com aquests: “Els immigrants copen els ajuts socials”, “tenen prioritat a l’hora d’accedir a prestacions” o “venen a casa nostra per beneficiar-se del nostre sistema garantista”. Els desmuntem amb dades i testimonis.

Persones migrades reclamen papers a Blanes / AJUNTAMENT DE BLANES

“Els concedeixen més beques de menjador que als autòctons”

Segons dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, la gran majoria de [beques de menjador](#) que es donen a Catalunya són per a fills i filles de famílies autòctones. En concret, **7 de cada 10 beques són per a menors de pares amb nacionalitat espanyola**. Les beques de menjador són ajuts sufragats amb fons públics destinats a l’alumnat en edat escolar obligatòria que pertanyen a famílies en situacions socioeconòmiques precàries, independentment de la seva nacionalitat o origen.

El Departament d’Ensenyament s’encarrega de fer la planificació i d’establir el preu màxim de la prestació del servei, que enguany és de 6,20 euros per alumne i dia (IVA inclòs). Per la seva banda, els consells comarcals i el Consorci d’Educació de Barcelona (a la capital) s’encarreguen de gestionar les ajudes, que cobreixen parcialment o, excepcionalment, la totalitat del cost del servei. En el cas de **l’alumnat que s’ha de desplaçar fora del seu municipi de residència, el servei de menjador és obligatori i gratuït**. Cada ajuntament obre, normalment, entre maig i juny, el procés

per sol·licitar una beca de menjador. L'ajut se sol·licita segons els ingressos familiars i s'estableix un llindar per sobre del qual no es poden sol·licitar. D'aquesta manera, es concedeixen els ajuts als trams de rendes més baixes prenent com a referència el [llindar de la pobresa establert a l'IDESCAT](#) (Institut d'Estadística de Catalunya).

7 de cada 10 beques per a menjadors escolars són per a menors de pares amb nacionalitat espanyola

En el cas de Barcelona, als ajuts per a menjadors escolars s'hi poden acollir les famílies que percebin uns ingressos bruts anuals inferiors al 75% de l'indicador de renda de suficiència de Catalunya, calculat en funció del nombre de membres que formin part de la unitat familiar. Per exemple, en el cas d'una família de cinc membres, els ingressos anuals no poden superar els 20.708 euros. El consistori atorga ajuts ordinaris de 3 euros diaris i també extraordinaris de 4 per a les rendes més baixes. A la capital també **existeix un Fons Social d'ajut a menjador de 6 euros del qual es poden beneficiar automàticament els alumnes que estiguin en situació d'emergència social.**

Gràfic: HELENA OLCINA

“Sempre reben més ajuts per al lloguer”

Com en el cas de les beques menjador i la majoria d'ajudes socials, no es discrimina positivament per raó d'origen a l'hora de rebre aquestes bonificacions. Les administracions que atorguen les ajudes a l'habitatge són el Consorci de l'Habitatge de Barcelona i l'Agència de l'Habitatge de Catalunya. El Consorci de l'Habitatge de Barcelona dóna prestacions per al pagament del lloguer, però no diferencia les persones immigrades. Són ajuts a fons perdut per fer front al pagament del lloguer de les unitats de convivència que tinguin ingressos baixos o moderats, a qui el cost de l'habitatge pot situar en risc d'exclusió social i residencial.

Segons dades del '[Pla pel Dret a l'Habitatge de Barcelona 2016-2025](#)', l'adjudicació d'habitatge públic als diferents col·lectius demandants ha anat variant, així com el perfil de les persones inscrites al Registre de Sol·licitants d'Habitatge amb Protecció Oficial. S'ha passat d'una persona jove que necessitava habitatge per al seu procés d'emancipació, a un perfil d'unitat adulta, amb menys ingressos. El 2010 només el 15% de les sol·licituds d'habitatge protegit de propietat i lloguer eren de població estrangera. Set anys més tard, **el percentatge ha augmentat fins a un 20,34%, però la xifra segueix sent molt baixa** en comparació al gruix de la població i tenint en compte que hi ha més persones novingudes a casa nostra ara que fa 8 anys. El sexe de la persona sol·licitant s'ha mantingut estable, amb un percentatge lleugerament superior de dones (56,8% el 2017).

Més que ajudes econòmiques per pagar el lloguer, les persones migrades busquen tenir accés a un habitatge sense discriminacions. El mes de novembre de 2018, l'Ajuntament de Barcelona va celebrar la Jornada 'Persones immigrades i discriminació en el dret a l'habitatge' on es van recollir diferents experiències i testimonis de persones immigrants que van exposar les dificultats amb les quals s'han trobat a l'hora d'accedir a un habitatge.

Pauline Diouf, de l'Associació Catalana de Residents Senegalesos comentava a la jornada que moltes persones migrades són víctimes de prejudicis a l'hora d'accedir a un habitatge per l'aparença, per si duen un vel o pel color de la pell. Javier Bonomi, de FedeLatina, apuntava que si bé no es parla

obertament d'aquesta discriminació, **a l'hora de contactar amb el propietari del pis o amb l'agència, només per l'accent, ja detecten l'origen i no els hi lloguen.** Altres testimonis presents van destacar que, pel fet de ser immigrants, se'ls demanen més garanties a l'hora de llogar com ara, 6 mesos de fiança en comptes de 3, nòmines actualitzades i un historial laboral (que en el cas de persones nouvingudes és impossible que el tinguin). A més, sovint les persones que no tenen els papers en regla, també tenen por d'anar a preguntar a les administracions quines possibilitats d'accedir a ajudes tenen, per por de ser expulsats.

Els sol·licitants d'asil amb targeta vermella tenen dret a llogar però a vegades no ho poden fer per la desconfiança d'empresaris i bancs

Els sol·licitants d'asil també tenen dificultats per accedir a un habitatge tot i que disposin de targeta vermella. Amb aquest document provisional, que es renova cada tres o sis mesos, les persones refugiades tenen accés a la sanitat, a empadronar-se, a treballar (un cop passen els primers sis mesos) o a obrir un compte bancari. Són drets reconeguts, però que sovint no poden exercir per la desconeixença d'empresaris, entitats bancàries o propietaris que busquen llogaters. **La llei d'estrangeria també afecta les persones immigrades a l'hora d'accedir a un habitatge,** una llei que demana requisits sovint inassumibles com ara una estabilitat econòmica, un informe d'habitatge o un contracte per reagrupar la seva família.

“Ens treuen les feines i a sobre reben prestacions”

A Catalunya, la població nacional té una taxa d'atur d'un 9,7% i l'estrangera d'un 20,8%; la nacional té una taxa de risc de pobresa d'un 15,7% i l'estrangera d'un 41,6%. Amb aquestes dades davant, intentem desmuntar el tòpic dels avantatges que tenen els nouvinguts a l'hora de treballar i viure amb certa qualitat de vida a casa nostra. Oriol Amorós, secretari d'Igualtat, Migracions i Ciutadania de la Generalitat explica que **Catalunya és l'única comunitat autònoma on el servei d'ocupació accepta com a membres de les polítiques actives d'ocupació persones refugiades abans que tinguin permís de treball.** Aquesta mesura es va dur a terme, segons comenta Amorós, superant dificultats jurídiques, perquè van veure absurd que no poguessin treballar durant sis mesos.

Gairebé el 60% dels immigrants que atén la Creu Roja estan desocupats i entre els que tenen feina, el sou no supera els 600 euros en la majoria dels casos

Una altra de les iniciatives aprovades pel Govern de la Generalitat va ser modificada, el juny del 2017 la llei de la **Renda Garantida de Ciutadania (RGC) perquè hi poguessin accedir els que no aconseguen inserció laboral en acabar el programa de refugi** amb una prestació de fins a 664 euros. Fins a finals de 2018 han rebut 120 sol·licituds, de les que s'han aprovat 60 titulars -entre els quals hi pot haver persones soles o famílies-. Però la meitat es va denegar perquè no estaven ben presentades o es va considerar que no complien els requisits. Segons Amorós, però, tal com està establerta la Llei, “totes les persones refugiades que han passat per un programa de refugi, si estan en situació de vulnerabilitat, han de poder-hi accedir” i insistiran a desentrellar els motius d'aquestes denegacions. Els beneficiaris s'hauran de comprometre a seguir un pla formatiu del SOC (Servei Públic d'Ocupació de Catalunya) per millorar les seves possibilitats d'inserir-se al mercat de treball. Des de finals de l'any passat, la Generalitat també estudia proporcionar la Renda Garantida de Ciutadania als menors immigrants no acompanyats quan facin els 18 anys.

Segons ha detectat el [novè estudi](#) de l'Observatori de la Vulnerabilitat de la Creu Roja (2018) els

immigrants han patit un retrocés en la seva situació socioeconòmica per sobre de la mitjana i, a més, reben menys prestacions socials. Segons l'informe, el 57,5% dels immigrants que atén la Creu Roja estan en situació de desocupació. Entre els que sí que tenen feina, el sou no supera els 600 euros en la majoria dels casos, i fins i tot, en alguns casos, es troba per sota del salari mínim interprofessional. El dèficit d'ocupació estable també els ha fet retrocedir quant a la seva situació administrativa. Tot i que el 65% de les persones migrades ateses per Creu Roja es troben en una situació regular i un 20,5% tenen la nacionalitat, també ha passat que **bona part dels que han perdut el seu estatus ho han fet en els últims cinc anys, per no tenir un contracte de treball.**